

Protocol Veilige gemeente Hervormd Waddinxveen

Dit protocol bevat algemene omgangsregels, informatie over vertrouwenspersonen en VOG en de gedragscode voor vrijwilligers.

A) Algemene omgangsregels, vertrouwenspersonen en VOG

1. Inleiding

Ongewenste intimiteiten, misbruiksituaties, #metoo-affaires: ook de Protestantse Kerk heeft ermee van doen. Meestal lopen mensen niet te koop met hun ervaringen van onveiligheid of geschondenheid. In elke gemeente zijn slachtoffers van geweld, misbruik of onveilige machtsituaties, in hun thuissituatie of zelfs in de kerk. Wegkijken is ontoelaatbaar en staat haaks op 'omzien naar elkaar' resp. wat de Bijbel ons leert.

2. Algemeen

De eerste bouwsteen voor een veilige kerkelijke gemeente is bewustzijn dat er per definitie sprake is van ongelijke machtsverhoudingen, hoe integer met elkaar wordt omgegaan op basis van gelijkwaardigheid dan ook. Ambtsdragers en andere vrijwilligers in de gemeente dienen zich hier bewust van te zijn en fijngevoelig te zijn in hun doen en laten. Ook mag van hen extra inzet verwacht worden om onderlinge veiligheid te bespreken en afspraken die voor een veilige omgeving bevorderlijk zijn, vast te leggen. Denk daarbij aan seksueel grensoverschrijdend gedrag, financiële malversatie, intimidatie en dreiging. Het is verstandig (en wordt door de landelijke PKN ook aanbevolen) om als gemeente regels / beleid te hebben omtrent de veilige omgang, m.n. een zgn. gedragscode. Daarnaast is het verplicht om voor ambtsdragers en een aantal andere vrijwilligers in de gemeente een VOG (Verklaring Omtrent Gedrag) aan te vragen.

3. Gedragscode

In een gedragscode staat wat de wijkkerkenraad van de vrijwilligers en beroepskrachten verwacht, welk gedrag wel en welk gedrag niet geaccepteerd wordt. Het is een officieel document met de bedoeling dat het door vrijwilligers en beroepskrachten onderschreven wordt. Een gedragscode is als het ware een vaste set regels voor iemand met verantwoordelijkheid voor anderen, zoals een jeugdleider, (pastorale/diaconale) ambtsdragers, ouderenbezoekers, vertrouwenspersonen e.d.

4. Vertrouwenspersonen

4.1 Achtergrond en context

Vertrouwenspersonen in de gemeente kunnen bij vermoedens van misbruik, intimidatie, integriteit en dergelijke binnen de gemeente zelf een vertrouwenspersoon benaderen. En omgekeerd kunnen gemeenteleden bij hen terecht met hun vragen, vermoedens en meldingen. Vertrouwenspersonen zijn de personen die in de wijkgemeente op beleids- en uitvoerend niveau aandacht vragen voor preventie van misbruik en alert zijn op de uitvoering van het beleid van de kerkenraad op dit terrein. Het is gewenst gezien de grootte van de Hervormde Gemeente Waddinxveen dat er sprake is van meerdere vertrouwenspersonen die onafhankelijk van de wijkgemeente kunnen worden benaderd. Iedere wijkgemeente heeft één of meer vertrouwenspersonen. Gemeenteleden kunnen zowel op hen als op vertrouwenspersonen uit een andere wijkgemeente een beroep doen. Afhankelijk van de situatie kan de vertrouwenspersoon verwijzen, de melder bijstaan in gesprekken met anderen en bij aangiftes en klachtenprocedures. Zij doen geen werk waar anderen in gespecialiseerd zijn. Dat betekent dat zij niet aan waarheidsvinding doen, zij gaan niet zelf op onderzoek uit, zij zijn geen therapeut, mediator, pastoraal medewerker of advocaat, evenmin aanspreekpunt voor 'gewone' kerkelijke conflicten. Zij staan naast het gemeentelid dat zich bij hen meldt en ondersteunen die persoon.

4.2 Taken Vertrouwenspersonen:

- a) biedt een luisterend oor aan degenen die met verhalen, vragen of meldingen met betrekking tot de veiligheid in de gemeente bij hem of haar komt;
- b) adviseert over eventueel te nemen stappen en ondersteunt de persoon daarbij;
- c) geeft gevraagd en ongevraagd advies aan de kerkenraad rond gesignaleerde knelpunten en preventieactiviteiten;
- d) heeft jaarlijks overleg met de kerkenraad dan wel met het samenwerkingsverband als bedoeld in lid 1 en legt daarbij verantwoording af middels een geanonimiseerd jaaroverzicht;
- e) stimuleert de kerkenraad en alle personen die betrokken zijn bij jeugdtaken te werken volgens het Stappenplan Veilig Jeugdwerk.

5 Aanvragen VOG

Conform de landelijke richtlijnen zal in onze gemeente voor de volgende vrijwilligers een VOG aan gevraagd worden:

- a. alle ambtsdragers
- b. alle anderen die namens de gemeente pastorale taken hebben
- c. mensen in functies die daarmee op regelmatige basis (bege)leiding geven aan minderjarigen of kwetsbare mensen op grond waarvan een persoonlijke band kan ontstaan
- d. mensen in functies waarin men herhaaldelijk als enige volwassene samen is met minderjarigen of kwetsbare personen
- e. vertrouwenspersonen
- f. mensen in overige functies waarbij de genoemde verklaring door de wijkkerkenraad als zinvol preventief middel wordt geacht.

Met (nieuwe) vrijwilligers in onze gemeente, die op basis van deze criteria over een VOG moeten beschikken, wordt gesproken over het protocol 'veilige gemeente' en de daarin opgenomen gedragsregels. Met het aanvragen van een VOG, via de contactpersoon die dat coördineert, geven zij aan in te stemmen met dit protocol en conform de gedragsregels hun functie in de gemeente te zullen uitoefenen.

B) Gedragscode voor kerkelijke vrijwilligers van de Hervormde gemeente Waddinxveen

Algemeen

De laatste jaren is duidelijk gebleken dat ook binnen kerkgenootschappen ongewenst gedrag of seksueel misbruik kan plaatsvinden, met alle ingrijpende gevolgen van dien. Als de kerk een gemeenschap wil zijn waar jongeren en ouderen zich thuis voelen, dan zal de kerk voor hen veilig en betrouwbaar moeten zijn. Juist in de kerk wil je dat jong en oud zich veilig voelen en een gezond vertrouwen in God en mensen kunnen ontwikkelen.

Onze gemeente wil zich laten leiden door het liefdesgebod dat Jezus Zelf ons heeft gegeven, toen Hij zei: 'U zult de Heere, uw God, liefhebben met heel uw hart, met heel uw ziel en met heel uw verstand. Dit is het eerste en het grote gebod. En het tweede, hieraan gelijk, is: U zult uw naaste liefhebben als uzelf' (Matteüs 22: 37-39).

Deze code wil een hulpmiddel zijn om ongewenst gedrag van ambtsdragers en kerkelijke vrijwilligers te voorkomen, te signaleren en bespreekbaar te maken. Iedere wijkgemeente heeft één of meer vertrouwenspersonen. Gemeenteleden kunnen zowel op hen als op vertrouwenspersonen uit een andere wijkgemeente een beroep doen

De Algemene Kerkenraad vindt afspraken over de manier van omgaan met elkaar belangrijk, omdat alle leden van onze Hervormde gemeente zich veilig moeten kunnen voelen. Dit kan alleen als men elkaar in zijn dan wel haar waarde laat en elkaar met respect behandelt. Dit betekent dat wij in onze kerkelijke wijkgemeenten alle vormen van ongelijkwaardige behandeling, zoals pesten, machtsmisbruik, financiële uitbuiting, discriminerende, racistische of (seksueel) intimiderende gedragingen of opmerkingen, of het hiertoe aanzetten, ontoelaatbaar vinden.

Gedragsregels

De na te leven gedragsregels luiden als volgt.

1. We accepteren en respecteren de ander zoals hij dan wel zij is en discrimineren niet (op basis van kenmerken die in de gegeven situatie niet relevant zijn). Iedereen telt mee binnen de kerkelijke gemeente.
2. We houden rekening met de grenzen die de ander aangeeft.
3. We vallen de ander niet lastig.
4. We berokkenen de ander geen schade.
5. We maken op geen enkele wijze misbruik van onze machtspositie.
6. We maken geen gemene grappen of opmerkingen over anderen.
7. We negeren de ander niet.
8. We doen niet mee aan pesten, uitlachen of roddelen.
9. We gebruiken geen geweld en we bedreigen de ander niet.
10. We komen niet ongewenst te dichtbij en raken een ander niet tegen zijn of haar wil aan.
11. We geven de ander geen seksueel getinte aandacht.
12. We stellen geen ongepaste vragen en maken geen ongewenste opmerkingen over iemands persoonlijk leven of uiterlijk.
13. We doen geen mededelingen aan derden over zaken die vertrouwelijk ter kennis zijn gekomen. We moeten de geheimhouding doorbreken als er gevaar of schade kan worden voorkomen, mits we er alles aan hebben gedaan om toestemming van de betrokkene te krijgen om de geheimhouding te doorbreken.
14. We maken bewust gebruik van internet, e-mail en andere communicatiemiddelen. In het gebruik hiervan zorgen we ervoor dat de privacy van anderen wordt gewaarborgd.

Vastgesteld op de Algemene Kerkenraadsvergadering van 26 november 2020, tekstueel aangepast op 20 april 2022 en integraal herzien op 11 juni 2025.